

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

સાઉથ ઈસ્ટર્ન કોલફિલ્ડ્સ લિમિટેડ.

વિ.

કમિશ્નરશ્રી, કસ્ટમ્સ અને કેન્દ્રીય એક્સાઈઝ, મધ્યપ્રદેશ

ઓગસ્ટ ૧, ૨૦૦૬

[અશોક ભાન, ન્યાયમુર્તિશ્રી અને માર્કેટીંગ કાઉન્સિલ, ન્યાયમુર્તિશ્રી]

સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝ એન્ડ સોલ્ટ એક્ટ, ૧૯૪૪:

એસ.પએ (૧) --- અધિસૂચના નં.૬૩/૯૫-સી.ઈ તા.૧૬/૦૩/૧૯૯૫
----- એસ માં વ્યાખ્યાયિત કર્યા મુજબ 'ખાણો' ને આબકારી જકાતમાંથી
મુક્તિ. ખાણ અધિનિયમની કલમ ૨ (જે) (૮) --- ખાણના વિસ્તારમાં
કોલસાની ખાણો અને અન્ય ખાણોમાં ઉપયોગમાં લેવાતી તમામ ખાણકામ
મશીનરી અને સાધનોના સમારકામની સુવિધા માટે વર્કશોપ સ્થાપિત કરવામાં
આવ્યો છે --- સૂચના હેઠળ મુક્તિનો દાવો --- સૂચનાના હેતુને ધ્યાનમાં

રાખીને, તેમાં વપરાયેલા "પ્રદેશ" શબ્દનો વ્યાપક અર્થ આપવો જોઈએ ---
અને સૂચનાનું અર્થઘટન એવી રીતે કરવું જોઈએ કે ખાણની વ્યાખ્યામાં તેના
વિસ્તાર અથવા તેના વાતાવરણમાં સ્થિત વર્કશોપનો સમાવેશ થાય ---
તેથી, વર્કશોપ સૂચના હેઠળ મુક્તિ મેળવવા માટે હકદાર છે --- ખાણ
અધિનિયમ, ૧૯૫૨ --- એસ.એસ.૨ (જે) (૮) અને ૮૨-- કાયદાનું
અર્થઘટન-- અર્થઘટનનો હેતુપૂર્ણ નિયમ.

શબ્દો અને શબ્દસમૂહો:

"" ---- સૂચનં. નંબર ૬૩/૮૫-સી.ઈ. તા.૧૬/૦૩/૧૯૮૫
---- નો અર્થ થાય છે.

અપીલકર્તા-મૂલ્યાંકનકારે નજીકની કોલસાની ખાણો અને અન્ય
કોલસાની ખાણોમાં ઉપયોગમાં લેવાતી તમામ ખાણકામની મશીનરી અને
સાધનોના સમારકામની સુવિધા માટે વિદ્યુત અને યાંત્રિક વર્કશોપની સ્થાપના
કરી હતી. ખાણ અધિનિયમ, ૧૯૫૨ ની કલમ ૮૨ હેઠળ, કેન્દ્ર સરકારે આ
વર્કશોપને ખાણ તરીકે જાહેર કરી. ખાણ અધિનિયમની કલમ ૨(જે)(૮) હેઠળ,
'ખાણ' માં "ખાણના પરિસરમાં સ્થિત અને સમાન સંચાલન હેઠળની અને ફક્ત
તે ખાણ અથવા સમાન સંચાલન હેઠળની સંખ્યાબંધ ખાણો સાથે જોડાયેલા

હેતુઓ માટે ઉપયોગમાં લેવાતી બધી વર્કશોપ" નો સમાવેશ થશે. તા.૧૬/૦૩/૧૯૯૫ ના જાહેરનામું નં. ૬૩/૯૫-સીઈ દ્વારા ખાણમાં ઉત્પાદિત તમામ માલને એક્સાઈઝ ડ્યુટી અને એક્સાઈઝ ડ્યુટીમાંથી મુક્તિ આપવામાં આવી હતી. સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝ રૂલ્સ, ૧૯૪૪ અને નોટિફિકેશન નં.૬૩/૯૫-સીઈ તા.૧૬/૦૩/૧૯૯૫ ના કથિત ઉદ્ધંધન બદલ કરદાતાને સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝ ડ્યુટી વસૂલવા માટે કારણદર્શક નોટિસ જારી કરવામાં આવી હતી, જેમાં જણાવવામાં આવ્યું હતું કે, વર્કશોપના સંદર્ભમાં, કરદાતા ઉપરોક્ત નોટિફિકેશન હેઠળ આપવામાં આવેલી મુક્તિ માટે હકદાર નથી. ૧૯૪૪ના નિયમોનું ઉદ્ધંધન કરવા બદલ વ્યાજ અને દંડની પણ દરખાસ્ત કરવામાં આવી હતી. કમિશનરે કરદાતાની દલીલ સ્વીકારી ન હતી કે વર્કશોપ ખાણના પરિસરમાં આવેલું છે અને તેથી, સૂચના નં. ૬૩/૯૫-સી.ઈ. હેઠળ મુક્તિ મેળવવા માટે હકદાર છે. તેમણે વ્યાજ અને દંડ સાથે ડ્યુટી ચૂકવવાનો આદેશ આપ્યો.સી.ઈ.જી.એ.ટી.એ એ કરદાતાની અપીલ ફગાવી દીધી અને કહ્યું કે ખાણ ફેક્ટરી એક્ટ, ૧૯૪૨ હેઠળ નોંધાયેલ હોવાથી, તેને મુક્તિ સૂચના નંબર ૬૩/૯૫-સી.ઈ. નો લાભ મળી શકે નહીં. તેનાથી નારાજ થઈને, કરદાતાએ હાલની અપીલ દાખલ કરી.

પ્રશ્ન અંગે:શું પ્રશ્નમાં વર્કશોપ ખાણની હદમાં સ્થિત હોવાનું કહી શકાય,

અપીલને મંજૂરી આપતા કોર્ટે

ઠરાવ્યુ:૧. "પ્રિસિન્ક્ટ્સ" શબ્દનો એક જ અર્થ નથી, પરંતુ તેના ઘણા અર્થો છે. જ્યાં કોઈ શબ્દ અથવા અભિવ્યક્તિનો અર્થ સ્પષ્ટ નથી, ત્યાં દેખીતી રીતે અર્થઘટનનો શાબ્દિક નિયમ લાગુ કરી શકાતો નથી, અને તેથી અર્થઘટનના અન્ય નિયમોનો આશરો લેવો પડે છે. આ કેસમાં હેતુપૂર્ણ નિયમ લાગુ થવો જોઈએ, અને 'પ્રિસિન્ક્ટ્સ' શબ્દનો અર્થ સાંકડો નહીં પણ વ્યાપક હોવો જોઈએ. તેથી, તા.૧૬/૦૩/૧૯૯૫ ના રોજ મુક્તિ સૂચના નં. ૬૩/૯૫-સીઈમાં 'પ્રિસિન્ક્ટ્સ' શબ્દનો અર્થ આસપાસના પ્રદેશ અથવા વિસ્તાર; અથવા, સ્થળની આસપાસનો વિસ્તાર અથવા આસપાસનો વિસ્તાર એવો કરવો જોઈએ. આનું કારણ એ છે કે મુક્તિ જાહેરનામાનો હેતુ ખાણમાં ઉત્પાદિત ચીજવસ્તુઓને આબકારી જકાતમાંથી મુક્તિ આપવાનો છે જેથી ખાણકામ ઉદ્યોગને પ્રોત્સાહન મળે. એક વર્કશોપ જે ખાણના વિસ્તારમાં અથવા તેની આસપાસ હોય અને જે ફક્ત ખાણ સાથે જોડાયેલા હેતુ માટે અને તે જ સંચાલન હેઠળ અસ્તિત્વમાં હોય, તે દેખીતી રીતે, ખાણકામ કામગીરીને સીધી સેવા આપે છે. તેથી, સૂચનાનું અર્થઘટન એવી રીતે કરવું જોઈએ કે મુક્તિ આપવાના હેતુથી 'ખાણ' ની વ્યાખ્યામાં આવી વર્કશોપનો સમાવેશ થાય, કારણ કે તે ખાણકામ ઉદ્યોગને પ્રોત્સાહન આપશે.તેથી, વિવાદિત આદેશને રદ કરવામાં આવે છે. [૨૦૫-સી; એફ-એચ; ૨૦૬-એ-બી]

કોલિનનો અંગ્રેજી શબ્દકોશ; ન્યૂ શોર્ટર ઓક્સફોર્ડ અંગ્રેજી શબ્દકોશ; પી.
રામનાથ ઐયરનો એડવાન્સ લો લેક્સિકોન, ૩જી આવૃત્તિ; બ્લેકનો લો
ડિક્શનરી, ૭મી આવૃત્તિ – સંદર્ભિત.

૨. આ કેસ સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝ એક્ટ, ૧૯૪૪ હેઠળ આવરી લેવામાં
આવ્યો છે અને ફેક્ટરી એક્ટ હેઠળ ખાણની નોંધણીને સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝ એક્ટ
હેઠળ કરદાતાના મુક્તિના દાવા સાથે કોઈ લેવાદેવા નથી. હકીકતમાં, આ કેસમાં
ફેક્ટરી એક્ટનો સંદર્ભ સંપૂર્ણપણે અપ્રસ્તુત હતો. તેથી ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા લેવાયેલ
દષ્ટિકોણ સ્પષ્ટપણે ખોટો છે. [૨૦૪-ઇ-એફ]

કસ્ટમ્સ, એક્સાઈઝ અને ગોલ્ડ (કંટ્રોલ) એપેલેટ ટ્રિબ્યુનલ, નવી
દિલ્હી, બેન્ચ-બી ના અપીલ નં.ઇ/૨૪૪૧/૯૯-બી ના
તા.૩૦/૧૧/૨૦૦૦ ના અંતિમ આદેશ નં.૧૯૨૯/૨૦૦૦ બી થી.

સાથે

સી.એ. નં.૧૯૬૮-૧૯૭૧ અને ૮૪૦૩-૮૪૦૪/૨૦૦૩.

અપીલકર્તા તરફે જોસેફ વેલાપલ્લી, વી. શ્રીધરન, આલોક યાદવ, અજીત કે.આર. સિંહા, ટી. રમેશ, એસ. નંદા કુમાર, મુથુ કિષ્નન, આનંદ સેલ્વન અને રાકેશ કે. શર્મા

પ્રતિવાદીઓ તરફે એ.કે. ગાંગુલી, અશોક કે. પાંડા, તુફેલ એ. ખાન, મનપ્રીત એસ. દોઆબિયા અને બી. કે. પ્રસાદ.

કોર્ટનો ચુકાદો આના દ્વારા આપવામાં આવ્યો હતો

માર્કેટ કાટજુ, ન્યાયમૂર્તિશ્રી. કસ્ટમ્સ, એક્સાઈઝ અને ગોલ્ડ (કંટ્રોલ) અપીલેટ ટ્રિબ્યુનલ, નવી દિલ્હી દ્વારા પસાર કરાયેલા તા.૩૦/૧૧/૨૦૦૦ ના વિવાદિત આદેશ સામે સિવિલ અપીલ નં.૨૪૦૮/૨૦૦૧ દાખલ કરવામાં આવી છે.

અમે પક્ષકારો તરફેના વિદ્વાન વકિલોને સાંભળ્યા છે.

આ કેસની હકીકતો એ છે કે, કોરબા ખાતે સેન્ટ્રલ ઇલેક્ટ્રિકલ અને મિકેનિકલ વર્કશોપની સ્થાપના અપીલકર્તા, મેસર્સ સાઉથ ઇસ્ટર્ન કોલફિલ્ડ્સ લિમિટેડ દ્વારા ૧૯૬૭ માં કોરબા ખાતે કરવામાં આવી હતી. જેથી બાજુની

કોલસાની ખાણો અને અન્ય કોલિયરીમાં વપરાતી તમામ ખાણકામ મશીનરી અને સાધનોની મરામતની સુવિધા મળે.કેન્દ્ર સરકારે તા.૦૧/૦૫/૧૯૬૯ ના પ્રમાણપત્ર હેઠળ ખાણ અધિનિયમ, ૧૯૫૨ ની કલમ ૮૨ ની જોગવાઈઓ હેઠળ આ વર્કશોપને ખાણ તરીકે જાહેર કરી.

ખાણ અધિનિયમની કલમ ૨ (જે) (૮) જણાવે છે કે ખાણમાં "ખાણની હદમાં અને સમાન વ્યવસ્થાપન હેઠળ આવેલી તમામ વર્કશોપનો સમાવેશ થાય છે અને તેનો ઉપયોગ ફક્ત તે ખાણ અથવા સમાન વ્યવસ્થાપન હેઠળની સંખ્યાબંધ ખાણો સાથે જોડાયેલા હેતુઓ માટે થાય છે".

કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા તા.૧૬/૦૩/૧૯૯૫ ના રોજ જાહેરનામું નં.૬૩/૯૫-સીઈ, સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝ અને સોલ્ટ એક્ટ, ૧૯૪૪ ની કલમ ૫એ(૧) હેઠળ જારી કરવામાં આવ્યું હતું, જે એક્સાઈઝ (વિશેષ મહત્વના માલ) એક્ટ, ૧૯૫૭ ની કલમ ૩ ની પેટા કલમ (૩) સાથે વાંચવામાં આવે છે, જેમાં ખાણમાં ઉત્પાદિત તમામ માલને એક્સાઈઝ અને એક્સાઈઝના વધારાના ડ્યુટીમાંથી મુક્તિ આપવામાં આવી હતી.તે જાહેરનામાના સ્પષ્ટીકરણમાં જણાવવામાં આવ્યું હતું કે "ખાણ" શબ્દનો અર્થ ખાણ અધિનિયમ, ૧૯૫૨ની કલમ ૨ની કલમ (જે) માં આપવામાં આવ્યો છે તે જ હશે.

સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝ એક્ટ, ૧૯૪૪ની કલમ ૧૧એ સાથે વાંચેલા નિયમ ૯ (૨) ની જોગવાઈઓ હેઠળ સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝ એક્ટ, રેન્જ-કોરબાના સુપ્રિટેન્ડેન્ટ દ્વારા અપીલકર્તાને તા.૩.૯.૧૯૯૬ ના ઓફિસ લેટર દ્વારા કેન્દ્રીય એક્સાઈઝ એક્ટ, ૧૯૪૪ની કલમ ૧૧એ સાથે વાંચેલા નિયમ ૯ (૧), પરંપરા, ૫૩,૧૭૩બી, ૧૭૩સી, ૧૭૩જી, ૧૭૪ અને ૨૨૬ના ઉલ્લંઘનનો આરોપ લગાવીને કેન્દ્રીય એક્સાઈઝ એક્ટ, ૧૯૪૪ની કલમ ૧૧એ સાથે વાંચેલા નિયમ ૯ (૨) ની જોગવાઈઓ હેઠળ કેન્દ્રીય એક્સાઈઝ ડ્યુટીની વસૂલાત માટે કારણદર્શક નોટિસ જારી કરવામાં આવી હતી. વધુમાં, ઉપરોક્ત નિયમોનું ઉલ્લંઘન કરવા બદલ વ્યાજ અને દંડ લાદવાની પણ દરખાસ્ત કરવામાં આવી હતી. કારણદર્શક નોટિસમાં એવું કહેવામાં આવ્યું હતું કે, અપીલકર્તા તા.૧૬/૦૩/૧૯૯૫ ના સુધારેલા સૂચના નં.૬૩/૯૫-સી.ઈમાં આપવામાં આવેલી મુક્તિ માટે હકદાર હોય તેવું લાગતું નથી.

અપીલકર્તાએ તા.૦૬/૧૦/૧૯૯૮ ના રોજ કારણદર્શક નોટિસનો જવાબ રજૂ કર્યો હતો, જેમાં તેમણે તા.૦૫/૦૯/૧૯૯૮ ના રોજ અગાઉના કારણદર્શક નોટિસના સંદર્ભમાં રજૂ કરાયેલા તેમના અગાઉના પત્રનો ઉલ્લેખ કર્યો હતો.અપીલકર્તાની વાત પણ વ્યક્તિગત રીતે સાંભળવામાં આવી હતી.અપીલકર્તાનો બચાવ એવો હતો કે વર્કશોપ ખાણના પરિસરમાં આવેલું છે અને તેથી તે સૂચના નં. ૬૩/૯૫- સી.ઈ. હેઠળ મુક્તિ માટે હકદાર છે.

કમિશનરે તા.૨૨૦/૬/૧૯૯૯ ના રોજના તેમના આદેશ દ્વારા અપીલકર્તા સામે ગુનો નોંધ્યો અને કારણદર્શક નોટિસમાં ઉલ્લેખિત રૂ.૩૧,૫૯,૭૦૪/- ની ડ્યુટી ચૂકવવાનો આદેશ આપ્યો અને વિવિધ નિયમોના ઉલ્લંઘન બદલ વ્યાજ અને દંડ વસૂલવાનો પણ નિર્દેશ આપ્યો.

અપીલકર્તાએ સી.ઈ.જી.એ.ટી સમક્ષ અપીલ દાખલ કરી, જેમાં તા.૩૦/૧૧/૨૦૦૦ ના આદેશ દ્વારા ઠરાવ્યું કે અપીલકર્તાઓ દ્વારા ઉત્પાદિત માલ કરપાત્ર છે અને અપીલકર્તા સૂચના નં.૬૩/૯૫-સી.ઈ. માં સમાવિષ્ટ મુક્તિ માટે હકદાર રહેશે નહીં. ટ્રિબ્યુનલે કમિશનરના આદેશ હેઠળ એક્સાઈઝ ડ્યુટીની માંગણીને સમર્થન આપ્યું પરંતુ અપીલકર્તાઓ પર લાદવામાં આવેલા દંડને રદ કર્યું. નારાજ થઈને, આ અપીલ આ કોર્ટમાં દાખલ કરવામાં આવી છે.

અમારા મતે, આ અપીલ મંજૂર થવાને પાત્ર છે. ઉપર જણાવ્યા મુજબ, તા.૧૬/૦૩/૧૯૯૫ ના રોજ જાહેરનામું નં.૬૩/૯૫-સીઈ હેઠળ ખાણમાં ઉત્પાદિત તમામ માલને એક્સાઈઝ ડ્યુટીમાંથી મુક્તિ આપવામાં આવી હતી. મુક્તિ જાહેરનામાના સ્પષ્ટીકરણમાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે "ખાણ" નો અર્થ ખાણ અધિનિયમ, ૧૯૫૨ની કલમ ૨ (જે) માં તેને સોંપવામાં આવ્યો છે. ખાણ અધિનિયમ, ૧૯૫૨ની કલમ ૨ (જે) ની કલમ (૮) "ખાણ" ને વ્યાખ્યાયિત

કરે છે કે તેમાં "ખાણની હદમાં અને એક જ વ્યવસ્થાપન હેઠળ સ્થિત તમામ કાર્યશાળાઓ અને ભંડારનો સમાવેશ થાય છે અને તેનો ઉપયોગ માત્ર ખાણ અથવા એક જ વ્યવસ્થાપન હેઠળ સંખ્યાબંધ ખાણો સાથે જોડાયેલા હેતુઓ માટે થાય છે".

તેથી, આ કેસમાં પ્રશ્ન એ છે કે "શું પ્રશ્નમાં વર્કશોપ ખાણની હદમાં સ્થિત હોવાનું કહી શકાય".

કરદાતાના વિદ્વાન વકીલ દ્વારા સેન્ટ્રલ કોલિન્ડ્રલ લિમિટેડ વિરુદ્ધ સીસીઈ, જમશેદપુરના તા.૧૬/૦૮/૧૯૯૭ ના રોજ ટ્રિબ્યુનલના અગાઉના આદેશ પર ટ્રિબ્યુનલનો આધાર રાખવામાં આવ્યો તે પહેલાં, જેમાં એવું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે "પ્રિસિંક્ટ્સ" શબ્દ ચાર કિલોમીટરના વિસ્તાર સુધી મર્યાદિત કરી શકાતો નથી. તે કિસ્સામાં ટ્રિબ્યુનલે એવું ઠરાવ્યું હતું કે પ્રશ્નમાં રહેલી વર્કશોપ તે ખાણોના પરિસરમાં સ્થિત હતી જ્યાં તે કેટરિંગ કરતી હતી, ભલે તે ઉક્ત ખાણથી ૫૦ કિલોમીટરના અંતરે સ્થિત હતી.

આ કેસમાં ટ્રિબ્યુનલે કરદાતાના મુક્તિ માટેના દાવાને આ આધાર પર નકારી કાઢ્યો હતો કે ખાણ ફેક્ટરી એક્ટ હેઠળ નોંધાયેલ હોવાથી, તેને સૂચના નં.૬૩/૯૫-સી.ઈ. માં મુક્તિનો લાભ મળી શકતો નથી કારણ કે ફેક્ટરી

એક્ટની કલમ ૨(એમ) મુજબ ફેક્ટરીનો અર્થ તેના પરિસર સહિત કોઈપણ જગ્યા થાય છે પરંતુ તેમાં ખાણ અધિનિયમ, ૧૯૫૨ ના સંચાલનને આધીન ખાણનો સમાવેશ થતો નથી.

અમારા મતે, ફેક્ટરી એક્ટ હેઠળ ખાણની નોંધણીને સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝ એક્ટ હેઠળ કરવાતાના મુકિતના દાવા સાથે કોઈ લેવાદેવા નથી. હકીકતમાં, ફેક્ટરી એક્ટનો સંદર્ભ સંપૂર્ણપણે અપ્રસ્તુત હતો અને અમે એ જોવામાં નિષ્ફળ ગયા છીએ કે ફેક્ટરી એક્ટનો હાલના કેસ સાથે શું સંબંધ છે. આ કેસ સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝ એક્ટ હેઠળ આવે છે અને તેનો ફેક્ટરી એક્ટ સાથે કોઈ સંબંધ નથી. તેથી, ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા લેવામાં આવેલો અભિપ્રાય, તેના સંદર્ભમાં, સ્પષ્ટપણે ભૂલભરેલો છે.

આ કેસમાં તે ધ્યાનમાં લેવું પડશે કે શું સંબંધિત વર્કશોપને ખાણની હદમાં વર્કશોપ કહેવામાં આવે છે કે કેમ.

'પ્રિસિન્કટ્સ' શબ્દ એ સ્પષ્ટ અર્થ ધરાવતો શબ્દ નથી જેનો એક જ, સ્પષ્ટ અર્થ હોય. કોલિનનો અંગ્રેજી શબ્દકોશ 'પ્રિસિન્કટ્સ' ને "આસપાસના પ્રદેશ અથવા વિસ્તાર" તરીકે વ્યાખ્યાયિત કરે છે.

ન્યૂ શોર્ટર ઓક્સફર્ડ ઇંગ્લિશ ડિક્શનરીમાં, 'પ્રિસિન્કટ' શબ્દના ઘણા અર્થો દર્શાવવામાં આવ્યા છે, જેમાંથી નીચે મુજબ છે:

"મકાન અથવા સ્થળની સીમાઓ (વાસ્તવિક અથવા કાલ્પનિક) ની અંદરનો વિસ્તાર; મેદાન; આંતરિક; ખાસ કરીને.કેથેડ્રલ, કોલેજ વગેરેની આસપાસ બંધ અથવા સ્પષ્ટ રીતે વ્યાખ્યાયિત વિસ્તાર. ઉપરાંત, સ્થળની આસપાસના વિસ્તારો અથવા આસપાસના વિસ્તારો.

પી. રામનાથ ઐયર દ્વારા લખાયેલ એડવાન્સડ લો લેક્સિકોન, ત્રીજી આવૃત્તિમાં, 'પ્રિસિન્કટ' શબ્દના અનેક અર્થો દર્શાવવામાં આવ્યા છે જેમાં દિવાલો અથવા અન્ય સીમાઓથી ઘેરાયેલી જગ્યાનો સમાવેશ થાય છે.

બ્લેક લૉ ડિક્શનરી, ૭ મી આવૃત્તિમાં, 'પ્રિસિન્કટ' શબ્દને નીચે પ્રમાણે વ્યાખ્યાયિત કરવામાં આવ્યો છે:

"સરકારનું ભૌગોલિક એકમ, જેમ કે ચૂંટણી જિલ્લો, પોલીસ જિલ્લો અથવા ન્યાયિક જિલ્લો.

ઉપરોક્ત વ્યાખ્યાઓનો અભ્યાસ કરવાથી એવું લાગે છે કે "પ્રિસિંક્ટ્સ" શબ્દનો એક જ અર્થ નથી, તેના અનેક અર્થો છે.

એક શબ્દના અનેક અર્થ હોઈ શકે છે, અને એક અર્થના અનેક શબ્દો (સમાનાર્થી) હોઈ શકે છે. ઉદાહરણ તરીકે, 'બોલ' શબ્દનો અર્થ ક્રિકેટ, ફૂટબોલ વગેરે રમતો રમવા માટે ગોળ વસ્તુ હોઈ શકે છે; તેનો અર્થ નૃત્ય પણ થઈ શકે છે; તેનો અર્થ સારો સમય વિતાવવો વગેરે પણ થઈ શકે છે. તેવી જ રીતે, સંસ્કૃતમાં "કમલ", "પંકજ", "રાજીવ", "નીરજ", "જલજ", "સરોજ", વગેરે શબ્દોનો સમાન અર્થ થાય છે એટલે કે કમળ.

અર્થઘટનના શાબ્દિક નિયમ અનુસાર, જો કોઈ શબ્દ અથવા અભિવ્યક્તિનો અર્થ સ્પષ્ટ હોય, તો અર્થઘટન માટે કોઈ અવકાશ નથી અને આપણે સાદા અને વ્યાકરણના અર્થને અનુસરવો પડશે.

જોકે, જ્યાં કોઈ શબ્દ અથવા અભિવ્યક્તિનો અર્થ સ્પષ્ટ ન હોય, ત્યાં સ્પષ્ટપણે અર્થઘટનનો શાબ્દિક નિયમ લાગુ કરી શકાતો નથી, અને તેથી આપણે અર્થઘટનના અન્ય નિયમોનો આશરો લેવો પડે છે જેમ કે હેડનનો મીસચીફ નિયમ, હેતુપૂર્ણ નિયમ, વગેરે. અમારા મતે, આ કિસ્સામાં હેતુપૂર્ણ નિયમ લાગુ કરવો જોઈએ. આ નિયમ હેઠળ આપણે એ જોવું પડશે કે કયા હેતુ

માટે જોગવાઈ કરવામાં આવી હતી. તેને આ ઢ્રષ્ટિકોણથી જોતાં, અમારો અભિપ્રાય છે કે 'પ્રિસિન્ક્ટ્સ' શબ્દને વ્યાપક અર્થ આપવો જોઈએ, સંકુચિત અર્થ નહીં.

બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો, આપણે કોલિન્સ ઇંગ્લિશ ડિક્શનરી અથવા ન્યૂ શોર્ટર ઓક્સફર્ડ ઇંગ્લિશ ડિક્શનરીમાં વ્યાખ્યાયિત કરેલા સ્થળની આસપાસના અથવા આસપાસના વિસ્તારનો અર્થ કરવા માટે *મુક્તિ સૂચનામાં* 'પ્રિસિન્ક્ટ' શબ્દનો અર્થઘટન કરવો પડશે. આનું કારણ એ છે કે મુક્તિ જાહેરનામાનો હેતુ ખાણમાં ઉત્પાદિત ચીજવસ્તુઓને આબકારી જકાતમાંથી મુક્તિ આપવાનો છે, જેથી ખાણકામ ઉદ્યોગને પ્રોત્સાહન મળે. એક વર્કશોપ જે ખાણની આસપાસના વિસ્તારમાં હોય છે અને માત્ર ખાણ સાથે જોડાયેલા હેતુ માટે અને તે જ વ્યવસ્થાપન હેઠળ અસ્તિત્વમાં હોય છે, તે દેખીતી રીતે ખાણકામની કામગીરીને સીધી સેવા આપે છે. તેથી, આપણે સૂચનાનું અર્થઘટન કરવું પડશે જેથી મુક્તિ આપવાના હેતુથી ખાણની વ્યાખ્યામાં આવી વર્કશોપનો સમાવેશ કરી શકાય, કારણ કે તે ખાણકામ ઉદ્યોગને પ્રોત્સાહન આપશે.

ઉપર આપેલા કારણોસર અપીલની મંજૂરી છે. વિવાદિત હુકમને રદ કરવામાં આવે છે. કોઈ ખર્ચ નહીં.

સિવિલ અપીલ નં.૨૪૦૮/૨૦૦૧ ના નિર્ણયને ધ્યાનમાં રાખીને, આ અપીલને મંજૂરી આપવામાં આવે છે. વિવાદિત આદેશો રદ કરવામાં આવે છે.કોઈ ખર્ચ નહીં.

અપીલને મંજૂરી આપવામાં આવે છે.

This judgment has been translated using AI Tool - SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.